

FONDURILE STRUCTURALE ȘI DE COEZIUNE ACORDATE STATELOR INTEGRATE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

HURJUI MARCELA CRISTINA

Universitatea Ștefan cel Mare Suceava

Facultatea de Științe Economice și Administrație Publică

Tel: 0745191767

Email- marcelat@seap.usv.ro

The two words, solidarity and cohesion, sum up the values behind regional policy in the EU. The EU policy to reduce regional disparities is built on four structural funds: the European Regional Development Fund; the European Social Fund; the section of the EU's common agricultural fund devoted to rural development; financial support for fishing communities as part of the common fisheries policy (CFP). These funds will pay out about €213 billion, or roughly one third of total EU spending, between 2000 and 2006.

1. Introducere

Fondurile Structurale Comunitare sunt principalele instrumente în Uniunea Europeană pentru promovarea coeziunii economice și sociale și a solidarității. Fondurile Structurale reprezintă un important complement al politicilor naționale, și atât direct cât și printr-un efect de pârghie, contribuie la dezvoltarea armonioasă a UE ca întreg, precum și la promovarea unui mediu durabil. În prezent patru Fonduri Structurale permit Uniunii Europene să ofere asistență financiară nerambursabilă pentru a rezolva problemele structurale economice și sociale.

2. Fondurile Structurale

Când vorbim de Fondurile Structurale avem în vedere :

- Fondul European pentru Dezvoltarea Regională, creat în 1975 și care, pe parcursul a 10 ani, a cunoscut o creștere de 10 ori. Obiectivele FEDR sunt în principal promovarea dezvoltării și ajustării structurale a regiunilor a cărei dezvoltare este rămasă în urmă și susținerea conversiei economice, redezvoltarea și dezvoltarea zonelor cu probleme structurale, inclusiv regiunile industriale în declin, zonele urbane în dificultate, zonele lovite de criză, dependente de pescuit și zonele dependente puternic de servicii. Poate finanța infrastructuri, investiții care creează locuri de muncă, investiții ITC, proiecte locale de dezvoltare, ajutoare pentru IMM-uri.
- Fondul Social European, creat în 1970 cu scopul inițial de a diminua consecințele restructurării economice, prin sprijinirea financiară a pregătirii profesionale. În 1985, Fondul Social European dispunea de un buget de 2477 milioane ECU.
- Fondul European de Orientare și Garantare a Agriculturii, (FEOGA), care dispunea în 1985 de un buget de 900 milioane ECU.

Fondul este destinat :

- conversiei, diversificării, reorientării și ajustării potențialului productiv;
- dezvoltării și îmbunătățirii infrastructurii rurale legate de dezvoltarea agriculturii și silviculturii;
- renovării și dezvoltării satelor, precum și protecției și conservării moștenirii rurale;
- reparcelării fermelor și pădurilor;
- îmbunătățirii calității pășunilor, irigații, restaurării potențialului agricol afectat de dezastre naturale;
- încurajării agro-turismului și a meșteșugurilor la sate.

Instrumente Financiare pentru Orientarea Pescuitului, înființate în 1993 consacrate, în special pentru:

- restructurarea și reînnoirea flotei de pescuit;
- modernizarea flotei de pescuit;
- căutarea de noi piețe.

Aceste instrumente aveau în vedere realizarea unui echilibru între resurse și exploatarea acestora; întărirea competitivității și dezvoltarea unor întreprinderi viabile în domeniul pescuitului, precum și îmbunătățirea și aprovizionarea pieței cu pește.

De Fondurile Structurale dispun acele regiuni al căror PIB/locuitor se situează, în ultimii trei ani, sub 75% din media PIB-ului Uniunii Europene. În momentul instituirii lor, au beneficiat de aceste fonduri țări întregi, precum Irlanda, dar și regiuni din Italia, Germania (Berlinul de Răsărit și cele 5 landuri din fosta RDG), Marea Britanie, Danemarca, Belgia, Olanda, Grecia, Spania sau Portugalia.

3. Fondul de coeziune

În ceea ce privește Fondul de Coeziune, acesta reprezintă o inovație majoră a Tratatului de la Maastricht 1992 și este destinat “realizării de proiecte în domeniul mediului și a celui de rețele trans-europene în materie de infrastructură a transporturilor”. Fondul finanțează 80-85% din costul acestora, restul fiind asigurat de țările beneficiare.

Fondul este destinat țărilor membre ale căror PNB/locuitor este inferior procentului de 90% din media comunitară. (Grecia, Spania, Portugalia și Irlanda)

Pentru perioada 1993-1999, Fondul a dispus de 15,15 miliarde ECU, iar pentru perioada 2000-2006 dispune de 20,3 miliarde ECU, repartizate astfel:

- Spania (52-58 procente)
- Grecia și Portugalia (16-20 procente)
- Irlanda (7-10 procente)

Vocația națională a acestui Fond permite o acțiune comunitară la nivelul întregului teritoriu al țărilor membre mai puțin prospere în domeniile protecției mediului și dezvoltării transportului. Cu titlu de exemplu, este interesant de văzut cum au folosit două din cele patru țări beneficiare, în 1996, resursele provenind din Fondul de Coeziune (pentru toate cele 4 țări – suma a fost de 2,44 miliarde ECU).

- Jumătate din asistența acordată **Spaniei** a fost folosită pentru 40 de proiecte vizând aprovizionarea cu apă și tratarea apelor uzate în regiunea Madrid, insulele Baleare și insulele Canare, precum și pentru îmbunătățirea mediului urban și împădurirea unor zone afectate de eroziunea solului și deșertificare. În domeniul transporturilor, asistența s-a îndreptat spre finanțarea autostrăzii care leagă Galiția de sistemul spaniol de autostrăzi, precum și de Franța.
- Două treimi din asistența pentru proiecte de mediu în **Grecia** au fost alocate tratamentului apelor uzate. Celelalte proiecte au vizat aducțiuni de apă potabilă. În domeniul transporturilor, sumele alocate s-au îndreptat spre rețeaua de drumuri, în special pentru autostrada Patras-Atena-Salonic-Evzoni, precum și spre modernizarea unor aeroporturi.

4. Importanța alocării fondurilor și Agenda 2000

Importanța acordată de Uniunea Europeană promovării unei politici regionale coerente decurge și din volumul fondurilor alocate: în perioada 1993 – 1999 au fost prevăzute 200 miliarde ECU, ceea ce reprezintă aproape 32% din bugetul Uniunii sau 0,46% din PIB-ul Uniunii Europene.

Pentru perioada 2000-2006, Uniunea și-a prevăzut în buget 210 miliarde Euro pentru acțiuni structurale la nivelul celor 15 țări membre.

Aceasta înseamnă că Fondurile Structurale reprezintă al doilea mare consumator al Bugetului Uniunii (cu 31,9 %), după Politica Agricolă Comună, care consumă 49,5% din buget.

Bazele pentru perioada de programare a Fondurilor Structurale 2000-2006 au fost fixate la începutul anului 1999, la Consiliul European de la Berlin, unde șefii de guverne ale statelor membre au încheiat acordul politic denumit “Agenda 2000”. Agenda 2000 este un program de acțiune ale cărui principale obiective sunt întărirea politicilor comunitare și crearea unui nou cadru financiar pentru Uniunea Europeană pentru perioada 2000-2006, având în vedere extinderea. Agenda 2000 se confruntă cu trei provocări ale UE:

- cum să consolideze și să reformeze politicile UE luând în considerare extinderea;
- cum să negocieze extinderea și în același timp să pregătească toate țările candidate pentru aderare;
- cum să finanțeze extinderea, prețirile de avansare și dezvoltarea politicilor interne UE.

Comisia Europeană și-a exprimat părerea că Fondurile Structurale ar trebui să rămână un instrument vital pentru întărirea economiilor din regiunile sub-dezvoltate și promovarea coeziunii economice și sociale în UE, odată ce întărirea coeziunii economice și sociale în condițiile curente a făcut politica regională europeană mai eficientă și transparentă. Conform Agendei 2000, principiile comune ale reformei Fondurilor Structurale sunt concentrarea, eficiența și simplificarea. Comisia se străduiește să întărească principiul parteneriatului și încearcă să se asigure că principiul descentralizării nu devine “re-naționalizare” mascată.

Extinderea joacă un rol mult mai important în Agenda 2000 decât în oricare din marile pachete financiare din trecut. Explicația este clară: numărul de țări candidate și diferențele între ele sunt mai mari decât oricând înainte, și toate vor primi fonduri din bugetul comun. Solidaritatea europeană va fi mai importantă decât oricând în atingerea obiectivului major de reducere a disparităților în nivelurile de dezvoltare vizate explicit de Articolul 130 a.

Bibliografia

1. Prisăcaru, Ghi. Istoria și evoluția Uniunii Europene, Edit. Univ. Suceava, 2003
2. *** Buletin informativ, nr. 7/07/2003, editat de Camera de Comerț, Industrie și Navigație Constanța
3. *** Fonduri Structurale în Uniunea Europeană, Ghidul actorilor dezvoltării regionale, Edit. Camera de Comerț, Industrie, Navigație și Agricultură, Constanța, 2003
4. ***MAE